

Nieuwsbrief varken 2021-2

Afrikaanse varkenspest (AVP)

Afrikaanse varkenspest (AVP) is een aangifteplichtige virusziekte, waarvoor zowel varkens als wilde zwijnen gevoelig zijn. Infectie leidt bij 90% van de dieren tot sterfte. AVP wordt binnen Europa verspreid via wilde zwijnen of menselijk handelen (via geïnfecteerd(e) vlees(producten)). Gezien de huidige populatie wilde zwijnen, is er een risico op introductie en verspreiding van AVP. Als veehouder is het daarom belangrijk om zeker de (externe) biosecurity goed op orde te hebben.

Wat is AVP?

Afrikaanse varkenspest (AVP) is een virusziekte waarvoor zowel commercieel gehouden varkens als wilde zwijnen gevoelig zijn. Bij beiden worden vergelijkbare klinische verschijnselen en sterftepercentages gezien. De tijd tussen infectie en het ontstaan van verschijnselen (incubatietijd) varieert tussen de 2-20 dagen (max. 40 dagen). Het virus wordt verspreid via neusuitvloeiing, speeksel, traanvocht, mest, urine, direct contact, sperma of vaginale uitvloeiing. Ook is er veel virus aanwezig in bloed en overleeft het virus lang in vlees en vleesproducten. AVP blijft enkele maanden aanwezig in vlees en zelfs jaren in bevroren karkassen/vlees. Zelfs gedroogd vlees blijft maanden infectieus. Karkassen van gestorven dieren kunnen jaren infectieus blijven. Ook na het verwijderen van het karkas, kan de grond zelfs nog 112 dagen besmettelijk blijven (zie tabel 1.).

Waarin	Overlevingstijd	Bij temperatuur
Feces (mest)	11 dagen	Kamertemperatuur
Vlees	15 weken	4 graden
Grond	1 maand - 112 dagen	Kamertemperatuur
Bloed op houten wand	70 dagen	Kamertemperatuur
Bloed	18 maanden	4 graden
	3 uur	50 graden
Ingevroren karkassen	15 jaar	-20 graden
Gezouten ham	1 jaar	
Gedroogde hammen	4-5 maanden	
Gekookt vlees	0	30min 70 graden
Gecontamineerd hok	1 maand	
Milt / lymfeklier	1 week	

Tabel 1. Overlevingsduur van het AVP-virus.

Symptomen

Er zijn veel verschillende ziektebeelden bij AVP mogelijk; variërend van acuut tot chronisch. Bij de klinische symptomen wordt veel virus uitgescheiden.

- Plotselinge sterfte (>90% in 3-10 dagen na infectie)
  - Ziekte kan langzaam verspreiden binnen een bedrijf waardoor dit niet op hoeft te vallen.
- Hoge koorts
- Sloomheid
- Niet willen eten
- Bloedingen in huid en organen
- Soms bloederige diarree en braken
- Abortus
- Traanstrepen, hoesten en verlamming kunnen ook voorkomen

Risico voor Nederland

Bij de huidige uitbraken van AVP in Europa zijn de twee belangrijkste factoren in de verspreiding van het virus: wilde zwijnen en menselijk handelen. De verspreiding via wilde zwijnen gaat met een snelheid van 2-5km per maand. Dankzij menselijk handelen kan het virus plots honderden kilometers verplaatst worden, via vlees of vleesproducten (bijvoorbeeld vlees van een wild zwijn). De gevolgen voor Nederland als exporterend land zijn enorm als er AVP uitbreekt, zowel voor de varkenssector als daarbuiten. De huidige stand van het aantal wilde zwijnen in Nederland, maakt de bestrijding van een uitbraak erg complex. Het is daarom zaak om strenge(re) preventieve maatregelen te hanteren.

Preventieve maatregelen

Om een uitbraak op uw varkensbedrijf te voorkomen is een goede (externe) biosecurity dan ook de belangrijkste maatregel. Hierbij zijn de kwaliteit van gebouwen, hekken, poorten, materialen, wegen en voertuigen van belang, maar ook management van menselijke activiteit, hygiëne en scholing van personeel.

Denk bijvoorbeeld aan het naar buiten gaan vanuit de stal en vervolgens weer naar binnenlopen zonder de laarzen te reinigen, terwijl er geen hek om het bedrijf staat en er dus mogelijk materiaal van wilde zwijnen op de laarzen aanwezig is. Zo zijn er nog vele scenario's te bedenken.

Belangrijke preventieve maatregelen

- **Het plaatsen van een hek rondom het bedrijf met een dichte poort.**
Dit voorkomt dat wilde zwijnen contact kunnen hebben met uw varkens in het geval van uitloop. Ook voorkomt het insleep via bijvoorbeeld laarzen wanneer u buiten de stal bent geweest en zonder deze te ontsmetten weer naar binnen gaat. Zie hiervoor ook de volgende animatie.
- **Logistiek rondom (vracht)wagens op het bedrijf.**
Vrachtwagens komen op verschillende bedrijven en kunnen onderweg van alles oppikken. Het is daarom belangrijk om te zorgen dat bijvoorbeeld kadavers opgehaald kunnen worden en voer geleverd kan worden zonder dat de vrachtwagens uw terrein op hoeven te komen (binnen het hekwerk).
Gaat u nieuw bouwen? Denk dan aan een locatie voor de voersilo's of het ophalen van de kadavers ver weg van de stal zodat vrachtwagens niet dicht bij de stal hoeven te komen.
- **Voorkom dat dieren varkensvleesproducten kunnen eten.**
Zorg ervoor dat er alleen in de kantine gegeten wordt door uzelf en uw personeel, niet bij de varkens. Bij twijfel over de herkomst van producten kunt u verbieden dat deze meegenomen worden het bedrijf op. In dit kader kunt u er ook voor kiezen om zelf eten aan te bieden om de herkomst te garanderen.
- **Zorg voor schone bedrijfskleding en -materialen en een goede douche voorziening voor bezoekers.**
AVP overleeft lang in de omgeving en kan daardoor meegenomen worden op kleding, laarzen/schoenen en materialen. Om insleep te voorkomen is het daarom van belang dat bezoekers (ook adviseurs of monteurs) gebruik kunnen maken van schone bedrijfskleding en zeker hun handen wassen bij binnenkomst. Het gebruik van materialen van buiten het bedrijf vormt ook een risico. Een goede douchevoorziening zorgt voor betere naleving van het gebruik van bedrijfskleding en het goed wassen van handen.
- **Reinig en desinfecteer de laad-/losplaats van biggen en andere varkens vóór en ná gebruik.**
Dit is een plek waar gemakkelijk insleep kan plaatsvinden bij onjuist gebruik.

Abbeelding 1. Besmettingsbronnen voor het gehouden en het wilde varken (afbeelding van de WUR).

Tips

* Zorg dat uw bedrijf voorbereid is mocht er een uitbraak van AVP in Nederland voorkomen, zoals het op orde hebben van de externe biosecurity, goede bedrijfshygiëne en zorg voor een voorraad voor minimaal 72u. Zie verder de eisen van uw IKB-systeem.

* Geef uw (buitenlandse) medewerkers een brief mee met de mededeling van uw varkens, dan kunt u bovenstaand nummer een WhatsApp bericht sturen of bellen naar 0493 - 35 24 26.

* Ga met uw dierenarts in gesprek om het te hebben over de biosecurity op uw bedrijf.

* Ook is er de gratis ASF Combat app waarmee inzichtelijk gemaakt wordt waar op uw bedrijf stappen zijn te maken in de biosecurity.

* Wij kunnen voor u en uw werknemers een lezing over biosecurity geven, welke onderdeel was van de studiereeks strategisch leiderschap.

* Via onderstaande links komt u terecht bij video's die de gevolgen van biosecurity illustreren.

- [Pig333 site](#)
- [AVP](#)
- [Laatste nieuws](#) over AVP in Duitsland

* Indien u materialen overneemt van een ander (bijvoorbeeld stoppend) bedrijf, zorg dat u de ziektegeschiedenis van dit bedrijf weet en er zeker van bent dat u geen ziektekiemen op uw bedrijf introduceert. Zorg er daarnaast voor dat materialen vóór introductie op uw terrein (en bedrijf) goed gereinigd en gedesinfecteerd zijn. Deze tip is niet specifiek voor AVP, maar juist voor andere ziekteverwekkers op een bedrijf, zoals bijvoorbeeld PRRS of brachyspira (vibrio).

Verdenking AVP?

Bel de dierenarts en/of de NVWA: 045 - 546 31 88

Wilt u meer informatie over AVP bij varkens: neem contact op met uw dierenarts.

Bronnen

Bellini, S., Ruttil, D., & Guberti, V. (2016). *Preventive measures aimed at minimizing the risk of African swine fever virus spread in pig farming systems*. Acta Veterinaria Scandinavica, 58(1), 1-10.
 Chenais, E., Depner, K., Guberti, V., Dietze, K., Viltrop, A., & Ståhl, K. (2019). *Epidemiological considerations on African swine fever in Europe 2014–2018*. Porcine health management, 5(1), 1-10.
 Dellacour, S., Desmecht, D., Paternostre, J., Malengreaux, C., Licoppe, A., & Linden, A. (2020). *Unravelling the dispersal dynamics and ecological drivers of the African swine fever outbreak in Belgium*. Journal of Applied Ecology, 57(8), 1619-1629.
 Zimmermann, J. J., Karriker, L. A., Ramirez, A., Schwartz, K. J., Stevenson, G. W., & Zhang, J. (2019). *Diseases of Swine*. www.wur.nl

Afwijkende openingstijden

Tijdens de carnavalsdagen hebben wij afwijkende openingstijden:

- Op maandag 15 februari zijn wij vanaf 12:00u gesloten.
- Op dinsdag 16 februari zijn wij vanaf 12:00u gesloten.
- Vanaf woensdag zijn wij weer normaal geopend.

De koerier zal tijdens de carnavalsdagen eerder vertrekken, wij willen u vragen hier rekening mee te houden en tijdig te bestellen. Na 12:00u is uiteraard een van onze varkensdierenartsen bereikbaar.

Telefoonnummers

U kunt een gespecialiseerde varkens-medewerker direct bereiken via 0493 - 35 24 22, dit nummer is ook via WhatsApp berichten bereikbaar. Wilt u medicijnen bestellen voor uw varkens, dan kunt u bovenstaand nummer een WhatsApp bericht sturen of bellen naar 0493 - 35 24 26.

Even voorstellen...

Hallo allemaal! Mijn naam is Celine Jurjens en vanaf 1 maart zal ik werkzaam zijn als varkensdierenarts bij Dierenartsencombinatie ZuidOost. Sommigen van jullie zullen mij al eens gezien hebben door de stage die ik de afgelopen twee maanden bij de praktijk gelopen heb. Deze stage was het laatste deel van mijn opleiding tot dierenarts die ik in Utrecht heb gevolgd. Ik ben opgegroeid in een inmiddels gestopt melkvee- en zeugdenbedrijf in Overijssel. Hierdoor wist ik dat ik graag met dieren wilde werken en ook dat ik het management van een bedrijf interessant vind. In Utrecht is mij duidelijk geworden dat mijn passie bij de varkens ligt. Hierbij spelen de veehouders die het beste uit hun bedrijf willen halen een belangrijke rol. Een uitdagende baan in de varkens brengt mij daarom naar het zuiden. Ik zie er naar uit om de rest van de praktijk en veehouders de komende tijd te ontmoeten.

Contactgegevens:

DAC ZuidOost Varkens & Pluimvee B.V.

Telefoonnummer: +31 (0)493 352422
 Website: www.daczuidooost.nl/landbouwhuisdieren/varkens/
 Email: varken@daczuidooost.nl

Privacybeleid

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat uw emailadres is opgenomen in onze database. Wilt u geen nieuwsbrief meer ontvangen, klik op uitschrijven onderaan deze email. Per 25 mei 2018 is het privacybeleid gewijzigd. U vindt het gewijzigde [privacybeleid](#) op onze website.